

Nemzetpolitikai sajtószemle

2015. május 12.

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

Nem támogatja a Nemzeti Liberális Párt a székelyföldi autonómiát

2015. május 11. – Erdély Ma, MTI, maszol.ro, Krónika

A román Nemzeti Liberális Párt (PNL) társelnöke, Alina Gorghiu szerint a székelyföldi autonómia nem képezheti alku tárgyát a Romániai Magyar Demokrata Szövetséggel (RMDSZ) folytatandó tárgyalások során. A politikust a Székely Hírmondó napilap kérdezte meg azzal kapcsolatban, hogy a Klaus Iohannist elnöki tisztségbe juttató ellenzéki párt bizalmatlansági indítványt készít elő a parlamentben, és ennek támogatásáról az RMDSZ-szel is tárgyalni kíván. Alina Gorghiu kijelentette, fel sem vetődik az a kérdés, hogy engedményeket tegyenek a székelyföldi autonómia ügyében; ha az RMDSZ betérjeszti a parlamentben az erre vonatkozó tervezetét, ellene fognak szavazni. Arra a kérdésre, hogy miért nem szerepel a PNL kormányprogramjában a romániai kisebbségekkel foglalkozó fejezet, Alina Gorghiu elmondta: Romániában a törvények kedveznek a kisebbségeknek és megfelelnek az európai normáknak. Hozzátette, ha európai partnerek számára kell ezt elmagyaráznia, elég csupán azt megemlítenie, hogy a magyar kisebbség mellett 18 romániai kisebbség képviselője van jelen a román parlamentben, és azt, hogy Romániát vallási és etnikai szempontból is kisebbségi államelnök vezeti.

Kisebbségi oktatási minimum: nem írta alá a nyilatkozattervezetet a Most-Híd

2015. május 11. – Felvidék Ma, hirek.sk

A Magyar Közösség Pártja a szlovákiai oktatásügyben hozott negatív döntések, valamint a felvidéki magyarságra nézve hátrányos intézkedések kapcsán múlt hétfőre pozsonyi székházába megbeszélésre hívta a Comenius Pedagógiai Intézet, a Csemadok, a Szlovákiai Magyarok Kerekasztala, a Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége, a Szlovákiai Magyar Szülők Szövetsége és a Most-Híd vegyespárt képviselőit. A találkozó május 11-én a Most-Híd székházában folytatódott, ahol a vegyespárt továbbra sem volt hajlandó aláírni a nemzetiségi oktatási minimumról szóló nyilatkozattervezetet. Jókai Tibor, az SZMPSZ elnöke tájékoztatása szerint a Híd egyetlen mondat miatt nem írta alá a nyilatkozatot. „Az a mondat arra vonatkozott, hogy az aláíró felek ezentúl majd egyeztetik az oktatáspolitikai lépéseiket. Ez a szándék arra irányult volna, hogy bizonyos időközönként leüljenek egymással, és megbeszéljék az éppen aktuális oktatáspolitikai lépéseinket” – mondta el Jókai Tibor.

Fúzió: Bolojan már júniusban kiírná az újabb népszavazást

2015. május 11. – Krónika

Nem egyesül Nagyvárad Váradszentmártonnal, mivel a fúzióról tartott vasárnapi népszavazáson a részvétel nem érte el a szükséges 30 százalékot a megyeszékhelyen. Ennek ellenére Ilie Bolojan azt mondta, alig több, mint egy hónap múlva, június 14-én újra meg lehetne tartani egy népszavazást a témában – ezúttal csak Váradon, mivel szerinte a

szentmártoni eredmények érvényesek maradnak. Ehhez azonban még önkormányzati határozatra is szükség lesz.

Szabó Ödön: ezt a pénzt megspórolhattuk volna

2015. május 11. – maszol.ro

„Ezt a pénzt megspórolhattuk volna” – jelentette ki a Nagyvárad és Várad-szentmárton egyesüléséről szóló sikertelen vasárnapi referendumról a maszol.ro-nak Szabó Ödön, a Bihar megyei RMDSZ ügyvezető elnöke. A politikus szerint a kudarcos népszavazás legfontosabb tanulsága az, hogy a nagyváradiaknak mások a prioritásai, mint a városvezetésnek, és ezt szerinte a polgármesternek is be kellene látnia. „Arról nem beszélve, hogy a referendum költséges volt. Ezt a pénzt az uniós pályázatok finanszírozására költhette volna a város” – mondta Szabó Ödön. Szabó Ödön közölte, hogy az RMDSZ nem támogatja a népszavazás megismétlését. Megerősítette, hogy a szövetség tudatosan nem vett részt a kampányban. „Nem szeretjük volna és továbbra sem szeretnénk, hogy a referendum román-magyar kérdéssé váljék” – szögezte le.

Újabb esély a magyaroknak?

2015. május 11. – Krónika

Esélyt jelent a magyar közösségnek, hogy a parlament által múlt héten elfogadott, új helyi választási törvény szerint továbbra is egy fordulóban, egyszerű többséggel választják meg a polgármestereket, vélik az erdélyi magyar pártok vezetői. A magyar politikusok abban is egyetértenek, hogy vannak települések, ahol össze kell fogni, ám az együttműködés mikéntje még nem körvonalazódik.

Megkérdőjelezett restitúció Árkoson

2015. május 11. – Krónika

Mintegy hétszázan írták alá az Árkosi Művelődési Központ fennmaradását támogató levelet (Scrisoare de susținere a Centrului de Cultură Arcuși), a kezdeményezők az alapvető emberi jogok és az alkotmány által szavatolt kultúrához való jogra hivatkozva kérik az államot, mentse meg az intézményt, miután az annak otthont adó Szentkereszty-kastélyt visszaszolgáltatták az egykori tulajdonos örököseinek. A petíciót a román kultúra kiemelkedő személyiségei írták alá, többek között Răzvan Theodorescu akadémikus, Ion Caramitru és Mihai Mălaimare színész, Radu Afrim rendező, Radu Macrinici dramaturg, Felicia Filip szopránénekes, Gheorghe Zamfir pánsípos, majd magyar támogatók is csatlakoztak az ügghöz: Szócs Géza, György Attila és Farkas Wellmann Endre költő, Szebeni Zsuzsanna, az Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet határon túli referense, Makkai Péter helyi református lelkész.

Késleltetik a Bihar megyei sztrádaépítést?

2015. május 11. – Krónika

Az RMDSZ az észak-erdélyi autópálya Bors és Berettyószéplak közötti szakaszának megépítésére vonatkozó ütemterv felülvizsgálását kéri – derül ki Cseke Attila Bihar megyei parlamenti képviselő hétfői sajtóközleményéből. Az Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP) is felszólítja a kormányt, hogy ne a túlközpontosított államigazgatási elvek mentén, a bukaresti kényelmi érdekeket szem előtt tartva fejlesszék Románia út- és vasúthálózatát, és a rendszerváltás után 25 évvel végre megalapozott, szakmai, az ország gazdasági fellendülését szolgáló fejlesztési koncepciót dolgozzanak ki – derül ki a Zatykó Gyula alelnök által aláírt hétfői néppárti közleményből.

Fontosnak tartják az előválasztás etikai kódexét

2015. május 11. – Krónika

Bár a marosvásárhelyi magyar előválasztást októberre halasztották, elmérgesedni látszik a hivatalosan el sem kezdődött kampány. Ezért mind a pártok vezetői, mind a jelöltek egyetértettek az etikai kódex kidolgozásával. Brassai Zsombor megyei RMDSZ-elnök javaslata, miszerint az előválasztási kampány tisztaságának megőrzése érdekében mielőbb ki kell dolgozni, és alá kell íratni a jelöltekkel egy etikai kódexet, Barabás Miklós független jelölt nyílt levele után értékelődött fel.

Borbély: a kisebbségi közösségek tudják a legjobban, hogy melyek az őket megillető jogok

2015. május 11. – transindex.ro, maszol.ro

A Kínai Népköztársaság Állami Etnikai Ügyek Bizottságának (SEAC) miniszteri rangú alelnökét, Guan Peijunt fogadta május 11-én Bukarestben Borbély László, a képviselőház külügyi bizottságának elnöke, és Laczikó Enikő, az Etnikumközi Kapcsolatok Hivatalának államtitkára. Felszólalásában Borbély László elmondta: 50 év kommunizmus alatt, és főként annak az utolsó 15 évében a kisebbségi jogokat semmibe vették, az anyanyelvi oktatás szférája nagyon leszűkült, nem voltak többnyelvű feliratok, a hagyományos elnevezéseket csak románul lehetett megjeleníteni. "1990 után voltak pozitív intézkedések, amelyek annak is köszönhetőek, hogy az RMDSZ jelen volt a parlamentben. Módosult a törvénykezés az anyanyelvhasználat kapcsán, a tanügyi törvény többszöri módosítása után megerősödött az anyanyelvi oktatás. A törvények alkalmazása, esetleges megkerülése még mindig problémát jelent, ezért is van szükség egy hatékonyabb monitoring rendszerre, ami pedig az autonómia kérdését illeti – a Szövetség által benyújtott, és a kisebbségek által támogatott kulturális autonómia tervezetét már 10 éve tárgyalja a parlament – beszélni kell a területi autonómia lehetőségéről, amely semmilyen veszélyforrást nem jelent Románia területi integritása számára" – hangsúlyozta Borbély.

RMDSZ: a magyar házak programkínálata az ifjúságot is meg kell célozza

2015. május 11. – transindex.ro

A hálózati rendszerbe való szervezés elméleti megalapozásáról és gyakorlati lehetőségeiről, valamint az ifjúság bevonásának lehetséges módozatairól tanácskoztak május 9-én, szombaton, a Kolozsváron megszervezett Romániai Magyar Házak III. Találkozóján. Az eseményen részt vett Székely István, az RMDSZ társadalomszervezésért felelős főtitkárhelyettese, a Kulturális Autonómia Tanács (KAT) elnöke. „A magyar házak interetnikus környezetben olyan intézményi hálózatot képeznek, amelyek nagymértékben csökkenteni tudják a kisebbségi helyzetből fakadó hátrányokat. Fontos, hogy programkínálatukat kiegészítsék az ifjúság számára is vonzó rendezvényekkel, szoros, partneri együttműködésben a magyar oktatási intézményekkel” – emelte ki Székely István, a KAT elnöke.

Szórványnapot tartottak vasárnap Brassóban

2015. május 11. – Erdély Ma, Marosvásárhelyi Rádió

Szórványnapot tartottak vasárnap Brassóban, az evangélikus-lutheránus templom udvarán. A napot kezdő istentiszteleten nem csak brassóiak, hanem a feketehalmi, a halmági, a kőhalmi, a fogarasi, a krizbai és az oltszakadati evangélikusok is részt vettek. A tiszteletbeli vendégek a dániai testvérgyülekezet tagjai voltak. A rendezvény súlypontját az a kerekasztalbeszélgetés adta meg, amelyen dr. Grezsa István miniszteri biztos, dr. Pozsgay Imre Magyarország egykori államminisztere és Kátó Sándor színművész vett részt, Ambrus Attila újságíró moderálásával. A beszélgetés során egybehangzóan azt a véleményt osztották meg, hogy az erdélyi szórványmagyarság támasza a jól működő székelyföldi területi autonómia lehet.

Hunyad Megyei Magyar Napok – Csáky Pál a szórványnak mutatta be a felvidéki magyarságot

2015. május 11. – Erdély Ma, Nyugati Jelen

Csáky Pál EP-képviselőt, a felvidéki Magyar Koalíció Pártja egykori elnökét látta vendégül pénteken a Hunyad Megyei Magyar Napok alkalmával a dévai magyarság. A szlovákiai magyar író-politikus, aki két alkalommal volt Szlovákia kormányfő-helyettese, EP-s kollégája, Winkler Gyula meghívására érkezett Hunyad megyébe, ahol meglátogatta a vajdahunyadi várat, majd a dévai Téglás iskolában kerekasztal-beszélgetésen ismertette meg a felvidéki magyar kisebbséget.

Márton Árpád: káosz lesz a helyhatósági választásokon

2015. május 11. – maszol.ro

Káosz várható a következő választások napján, hívja fel a figyelmet Márton Árpád. A háromszéki RMDSZ képviselő az új helyhatósági választási törvény kapcsán rámutatott: rengeteg problémát vet fel, hogy informatizálni kell a választási mechanizmust. A politikus

szerint a választási névjegyzéket számítógépes adatbázisban hozzák létre, ami könnyen összeomolhat, ezzel akadályozva a választási folyamatot. Az új jogszabály szerint ezentúl a választópolgár csak interneten tudja ellenőrizni, hogy melyik választási körzetben adhatja le voksát, ez a lehetőség a társadalom nagy része számára elérhetetlen.

Kifogásolják a nagykárolyi Ferdinánd-büsztt helyét

2015. május 11. – Krónika

Kisebb rendbontás kíséretében ugyan, de felavatták vasárnap Nagykárolyban I. Ferdinánd román király szobrát – a ceremónia alatt a Nemzeti Liberális Párt (PNL) helyi szervezetének tagjai magasba tartott táblákon kifogásolták, hogy méltatlan helyre került az alkotás (mint írták, „kiállították a sarokra Nagy-Románia megteremtőjét”). Nagykárolyban hónapok óta dúl a háború szoborügyben Kovács Jenő polgármester, illetve az RMDSZ-szervezet és a PNL helyi vezetői között. Utóbbiak saját hírportáljukon számos alkalommal vádolták sovinizmussal az előljárót és a szövetséget, állítva: azért nem hagyják jóvá az általuk kért helyet Fredinánd, I.C. Brătianu, valamint Mihai Eminescu szobrának, mert nem akarnak teret engedni a románság kulturális törekvéseinek.

Hogyan nézne ki nálunk a kétnyelvűség a finn törvények szerint?

2015. május 11. – transindex.ro

Valahányszor a román és a magyar nyelv viszonyáról és a magyar nyelv romániai jogállásáról esik szó, rögtön felmerül, hogy egyéb európai államok hogyan kezelik a kisebbségi témát. Visszatérő diskurzusnak számít, hogy máshol a kisebbségek sokkal kevesebb joggal rendelkeznek, mint Romániában a magyarok, erre válaszként óhatatlanul folyni fog a példálózás olyan országokkal, amelyek a kisebbségeknek autonómiát vagy jobb jogi környezetet biztosítanak - írja Arnold Platon datablogger, aki a bejáratott érveléseket félretéve inkább az adatok irányából közelíti meg a kérdést. Blogján közzétett elemzésében a többség és a kisebbség számaránya szempontjából Finnországot és Romániát hasonlítja össze, mert mint írja, a két országban a többség-kisebbség arányok nagyon hasonlóak: a többségiek aránya mindkét államban 91% és a svéd, illetve a magyar kisebbségiek aránya is hasonló (a svédek aránya Finnországban 5,4% , a magyaroké Romániában 6,1%). Emellett a két ország abban is hasonlít, hogy a kisebbségiek nagy része egy adott területén él, írja bejegyzésében a datablogger.

Kétszáz éves a fővárosi magyar oktatás – Családi hangulat, minőségi oktatás az Adyban

2015. május 12. – Krónika

Fennállása 200. évfordulóját ünnepli idén a bukaresti magyar oktatás. Amelynek gyökerei azonban ennél is régebbre nyúlnak vissza, úgyhogy enyhe túlzással sokan azt állítják: a román fővárosban hamarabb folyt magyar tanítás, mint román. Az anyanyelvű oktatás bástyájának tekinthető Ady Endre Elméleti Gimnázium magán hordozza a szórványban

működő magyar iskolák szinte valamennyi jellemzőjét, ennek ellenére családias hangulatot, minőségi nevelést biztosít a közel háromszáz diák számára.

Híd: Felelőtlen játékokban nem veszünk részt

2015. május 11. – bumm.sk, Felvidék Ma, hírek.sk

A Híd közleményben fejezte ki sajnálatát azzal kapcsolatban, hogy „a szakmai szempontok helyett a politikai játszmák győzedelmeskedtek” a hétfői oktatáspolitikai egyeztetésen. A Híd szerint „a tárgyalás során nyilvánvalóvá vált: egyes tárgyalópartnerek ahelyett, hogy a gyerekek, a tanárok és az iskolák érdekét tartották volna szem előtt, kizárólag egy politikai nyilatkozat elfogadására törekedtek. Ebben a Híd nem lesz partner sem most, sem a későbbiekben.”

Menyhárt József vezeti az MKP dunaszerdahelyi választási listáját

2015. május 12. – Felvidék Ma

A Magyar Közösség Pártjának dunaszerdahelyi járási küldöttei május 7-én tartották jelöltállító konferenciájukat. A tanácskozás legfontosabb napirendi pontja a járás 24 parlamenti képviselőjelöltjének megválasztása volt az MKP 2016-os országos listájára. Az ülésen részt vett Berényi József, a párt országos elnöke és Samu István, az MKP Országos Elnökségének tagja is. Az ülésvezető járási elnök a meghívóban feltüntetett tárgyalási rend jóváhagyása és a munkabizottságok megválasztása után beszédet mondott. Menyhárt József a konferencia legfontosabb üzenetét hangsúlyozta: 2016 márciusában lesznek a parlamenti választások Szlovákiában. A dunaszerdahelyi járásnak döntő szerepe lesz a választási eredmények kimenetelében.

Pásztor István közleménye: A lenullázott lehetőség

2015. május 11. – Vajdaság Ma, Pannon RTV, Hét Nap, Vajdasági RTV

A sajtó- és véleményszabadság nem erkölcsi alapokon kell, hogy szemléljen egyes megnyilvánulásokat, de tisztában kell, hogy legyen bizonyos üzenetek súlyával a társadalom egésze szempontjából, ezért tovább nem kerülhetők meg az elmúlt hetekben, hónapokban történt jelenségek - olvasható Pásztor Istvánnak, a Vajdasági Magyar Szövetség elnökének kiadott közleményében. A vajdasági magyar közbeszéd kiemelt témája az elmúlt hónapokban látszólag a beszéd-, a szóhoz jutás lehetőségei és nyilvánossága volt. Az interneten induló, látszólag a vajdasági magyar közösség és társadalom problémáiról szóló, lásd elvándorlás, kilátástalan egzisztenciális helyzet, a valóságban határozott politikai szándékú akciósorozat.

Állásfoglalás a nemzeti kisebbségi akciótervről

2015. május 11. – Vajdaság Ma, Vajdasági RTV

Állásfoglalást szövegezett meg négy vajdasági magyar párt, 11 civil szervezet és számos egyén arról, hogy mit kell tartalmaznia a nemzeti kisebbségi akciótervnek, amelyet az Európai Unió elvár Szerbiától. A dokumentum szerint még a 23. tárgyalási fejezet megnyitása előtt módosítani kell a nemzeti tanácsokról szóló törvényt, vagy olyan új jogszabályt hozni, amely tényleges döntéshozatali joggal ruházza fel a testületet. A választási törvénybe be kell építeni a kisebbségeket megillető szavatolt parlamenti helyeket. Adán, Csókán, Magyarkanizsán, Temerinben és Topolyán vissza kell állítani a községi bíróságot, illetve közjegyzőt kell alkalmazni. Biztosítani kell a sajtószabadságot és a pártoktól, valamint a Magyar Nemzeti Tanácstól független és tárgyilagos tájékoztatást. Még a 23. fejezet lezárása előtt vissza kell állítani Vajdaság Autonóm Tartomány önkormányzatiságát.

Bemutatták a sürgősségi betegellátás tervezett rendszerét

2015. május 11. – Muravidéki Magyar Rádió

Milojka Kolar Celarc egészségügyi miniszter szombaton a Muraszombati Általános Kórházban tartózkodott, ahol munkacsoportjával közösen ismertette a sürgősségi betegellátás átszervezéséről szóló szabályzatot. A találkozón részt vettek többek közt a helyi egészségházak igazgatói, a polgármesterek és a parlamenti képviselők.

Közös listát is indíthatnak a nemzetiségek a közelgő kisebbségi önkormányzati választásokon Horvátországban

2015. május 11. - MTI

Két vagy több kisebbségi szervezet is indíthat közös jelöltet vagy koalíciós jelöltlistát a május 31-ére tervezett kisebbségi önkormányzati választásokon Horvátországban – közölte az országos választási bizottság (DIP) közleményében hétfőn. Az alkotmány erejű kisebbségi törvény szerint kisebbségi jelölteket kisebbségi szervezetek vagy egyének állíthatnak, mégpedig a járások esetében 20, a városok és megyék esetében 50 támogatói aláírással. Mivel a rendes önkormányzati választásokon a törvény lehetővé teszi, hogy politikai pártok koalíciós listát állítsanak, a kisebbségi önkormányzatokra is ugyanezek a törvények vonatkoznak - áll a közleményben.

Megalakult a Magyar Üzleti Klub Horvátországban

2015. május 11. – Kormany.hu

A Zágrábi Magyar Nagykövetség kezdeményezésére és szervezésében megalakult a horvátországi székhellyel rendelkező magyar tulajdonú vállalatok informális hálózatát

tömörítő Magyar Üzleti Klub. Az eseményen 49 cég 70 fővel képviseltette magát, köztük a piacvezető magyar vállalatok és KKV-szektorba tartozó cégek egyaránt. Magyar József nagykövet és Scherczer Károly Róbert vezető külgazdasági attasé elmondták: „a kezdeményezés célja egy olyan országos kiterjedésű hálózat kiépítése Horvátországban, amely folyamatos információval látja el a tagokat az aktuális horvátországi befektetési lehetőségekről, tenderekről és a szabályozási háttér változásairól.

Mindszenty Józsefről szóló német nyelvű monográfiát mutattak be Bécsben

2015. május 11. – MTI, Volksgruppen

Mindszenty József hercegprímás, bíboros érsekről szóló német nyelvű monográfiát mutattak be hétfőn a bécsi Pázmáneumban. A Kardinal József Mindszenty - Ein Leben zwischen kommunistischer Diktatur und Kaltem Krieg (Egy élet a kommunista diktatúra és a hidegháború között) című kötet, amelynek szerzője Balogh Margit egyháztörténész, Németországban jelent meg tavaly decemberben az Osteuropa Zentrum Berlin kiadónál. Perényi János bécsi magyar nagykövet a könyvbemutatón mondott beszédében emlékeztetett: Mindszenty József felszólalt a szlovákiai magyarság érdekében a Benes-dekrétumok idején, a délvidéki magyarok deportálása és a svábok kitelepítése ellen, tehát nála nem volt kettős mérce, hanem egységesen kiállt az embertelenséggel és az igazságtalansággal szemben.

A napi nemzetpolitikai sajtószemle a Nemzetpolitikai Államtitkárság és a Nemzetpolitikai Kutatóintézet munkatársainak közreműködésével készült.

Magyarország	Szlovákia	Ukrajna
www.atv.hu	www.ujso.com	www.hhrf.org
www.blikk.hu	www.szabadsag.com	www.karpatinfo.net
www.borsonline.hu	www.felvidek.ma	www.karpataljalap.net
www.dunatv.hu	www.bumm.sk	www.karpatalja.hu
www.hirado.hu	hirek.sk	www.karpatalja.ma
www.hirszerzo.hu		
www.hirtv.hu		
www.hvg.hu	Ausztria	Szlovénia
www.index.hu	www.volksgruppen.at	www.nepujzag.net
www.kitekinto.hu		www.rtv slo.si
www.magyarhirlap.hu		
www.mno.hu		
www.mti.hu		
www.nepszava.hu		
www.nol.hu		
www.origo.hu		
Románia	Szerbia	Horvátország
www.erdely.ma	www.magjarszo.com	www.hmdk.hr
www.transindex.ro	www.pannonrtv.com	www.huncro.hr
www.kronika.ro	www.vajdasagma.info	
www.maszol.ro		
www.nyugati jelen.ro		
www.szekelyhon.ro		
www.hhrf.org/erdelyinaplo		
Hírvivő		
www.reggeliujsag.ro		
www.manna.ro		